

CAT-TOETSINGSRICHTLIJN SEDATIE EN ALGEHELE ANESTHESIE

ten behoeve van de adviserend tandarts

goedgekeurd: 07-03-2025

ALGEMEEN DEEL: ZIE WEBSITE CAT www.college-at.nl

SPECIFIEK DEEL

Grondslag van de aanspraak

Behandeling met sedatie¹ of onder algehele anesthesie bij een niet-tandheerkundige lichamelijke of geestelijke aandoening (waaronder ook gerekend wordt extreme angst) kan aanspraak zijn in het kader van bijzondere tandheerkunde conform het Besluit Zorgverzekering art 2.7 lid 1b.

Indicatie

Sedatie of algehele anesthesie wordt toegepast wanneer er sprake is van een lichamelijke of geestelijke aandoening (inclusief angst) die de benodigde tandheerkundige behandeling zeer moeilijk of onmogelijk maakt en/of de belastbaarheid van de verzekerde te boven gaat en/of onveilig maakt voor de verzekerde of zorgverleners. De sedatie of algehele anesthesie maakt in deze gevallen in principe onderdeel uit van een behandeltraject gericht op het weer behandelbaar maken van de verzekerde in de gewone huispraktijk. Dit wordt in deel A verder besproken. Voor de situatie dat de aandoening zodanig ernstig is dat de verzekerde in principe blijvend op behandeling met algehele anesthesie is aangewezen, wordt naar deel B verwezen.

Deel A: Verzekerden die kortdurend aangewezen zijn op sedatie of algehele anesthesie

Middelen

1. Het middel van eerste keus in de tandheerkundige praktijk is oraal toegediende Midazolam. Vanaf 6-jarige leeftijd komt lachgassedatie als tweede keus erbij.
2. Bestaat er behoefte aan een langere en/of diepere sedatie dan kan door de anesthesioloog een andere vorm van sedatie of algehele anesthesie worden bepaald.
3. Voor kinderen jonger dan 3 jaar wordt algehele anesthesie in de tandartspraktijk niet ondersteund door vigerende anesthesiologische protocollen.
4. Bij kinderen van 3 t/m 12 jaar worden tandheerkundige behandelingen onder volledige anesthesie langer dan 1,5 uur, inclusief het in- en uitleiden, en/of het herhaaldelijk toedienen van algehele anesthesie niet ondersteund door richtlijnen en protocollen.
5. In gevallen van acute pijn bij kinderen (pulpitis) heeft pijnbestrijding met behulp van paracetamol prioriteit en is er geen reden voor een spoedbehandeling met algehele anesthesie.
6. Midazolam of lachgassedatie kunnen meerdere malen ingezet worden.

¹ Met deze term worden, in deze toetsingsrichtlijn, die handelingen bedoeld die in de medische zorg onder de procedurele sedatie vallen.

Behandeltraject

Onder een behandeltraject wordt een zodanige samenhangende reeks behandelingen verstaan dat verzekerde daarna met een goede mondgezondheid en zonder extreme angst in de huispraktijk verder begeleid kan worden. Sedatie en algehele anesthesie kunnen hier onderdeel van uitmaken.

1. Indien er sprake is van angst dan zal de behandeling daarvan moeten starten alvorens algehele anesthesie in te zetten.
2. Indien de behandeling met algehele anesthesie uitgevoerd wordt op verwijzing, zal de uitvoerende praktijk zich ervan moeten vergewissen, en dat bij de aanvraag onderbouwen, dat de voor- en nabehandeling in voldoende mate gewaarborgd zijn.
3. Om te voorkomen dat algehele anesthesie leidt tot ondoelmatige zorg (geen behandeling van de oorzaak) zal de preventie met daarin begrepen mondhygiëne en voedingsgewoonten aantoonbaar op orde moeten zijn alvorens een machtiging kan worden verstrekt.
4. Er dient een zo kort mogelijke algehele anesthesietijd te worden nagestreefd. De minder urgente behandelingen kunnen vervolgens in het verdere behandeltraject, al dan niet onder sedatie, uitgevoerd worden.

Met de aanvraag te verstrekken informatie

1. De (kopie-) verwijsbrief van de (huis-) tandarts waaruit blijkt dat gepoogd is om, en op welke wijze, in reguliere praktijksetting te behandelen maar dat dit niet mogelijk bleek.
2. Onderbouwing/objectivering van de verstandelijke- en/of lichamelijk beperking en/of angst en motivering van de noodzaak voor sedatie of algehele anesthesie die daar het gevolg van is.
3. Een concreet behandelplan op basis van het gestelde onder het kopje behandeltraject, met daarin aangegeven de afweging tussen behandelingen waar verzekerde op aangewezen is om onder algehele anesthesie behandeld te worden en die behandelingen die niet noodzakelijkerwijs onder algehele anesthesie, bijvoorbeeld onder sedatie, verricht kunnen worden.
4. Beschikbare röntgenfoto's.
5. De te verwachten duur en de kosten van de sedatie of algehele anesthesie. Bij de algehele anesthesie hoort het in- en uitleiden daarbij.
6. Indien sprake is van een eigen bijdrage: een begroting (inclusief materiaal- en techniekkosten) op basis van prestatiecodes.
7. Bij jeugdigen: een ondertekende verklaring van ouders/voogd dat:
 - a. zij op de hoogte zijn dat de behandeling onder algehele anesthesie een éénmalige verstrekking is als uiterste redmiddel in een angstreductietraject of bij onbehandelbaarheid; en
 - b. dat zij geïnstrueerd zijn hoe hun verantwoordelijkheid voor de mondgezondheid van hun kind/pupil te nemen.

Eigen Bijdrage (EB)

1. Voor alle verzekerden van 18 jaar of ouder geldt dat een EB van toepassing is voor de uitgevoerde tandheelkundige behandelingen met uitzondering van tandheelkundige behandelingen die een direct gevolg zijn van een (onderliggende) aandoening.
2. De EB dient bij de verzekerde in rekening gebracht te worden op basis van de betreffende prestatiecodes.
3. Voor extreem angstige verzekerden van 18 jaar en ouder geldt een EB van 100% voor álle uitgevoerde tandheelkundige verrichtingen. De facto betekent dit dat er alléén vergoeding is vanuit de Basisverzekering van de kosten van de sedatie of algehele anesthesie zelf.

Deel B: Verzekerden die vanwege een ernstig verstandelijke en/of lichamelijke beperking blijvend zijn aangewezen op behandeling onder algehele anesthesie.

Middelen

Bij deze categorie verzekerden kan algehele anesthesie meerdere malen aangewezen zijn. Dat betekent niet dat elke behandeling per definitie onder algehele anesthesie moet plaatsvinden. Het is aan het behandelteam in overleg met verzekerde te bepalen op welke wijze eventuele sedatie of algehele anesthesie wordt uitgevoerd.

Met de aanvraag te verstrekken informatie

1. Beschrijving en onderbouwing van de verstandelijke en/of lichamelijke beperking en motivering van de noodzaak voor blijvende aanspraak op algehele anesthesie die daar het gevolg van is (Bij vervolgaanvragen is het toevoegen van een kopie van deze onderbouwing voldoende als de situatie niet veranderd is).
2. Een concreet behandelplan met de tijdens de algehele anesthesie uit te voeren tandheelkundige verrichtingen.
3. Beschikbare recente röntgenfoto's.
4. Opgave van de tandheelkundige behandelingen die een direct gevolg zijn van de beperking.
5. Indien sprake is van een eigen bijdrage: een begroting (inclusief materiaal- en techniekkosten) op basis van verrichtingencodes.
6. De te verwachten duur en de kosten van de algehele anesthesie.

Eigen Bijdrage (EB)

1. Voor alle verzekerden van 18 jaar of ouder geldt dat een EB van toepassing is voor de uitgevoerde tandheelkundige behandelingen met uitzondering van tandheelkundige behandelingen die een direct gevolg zijn van een (onderliggende) aandoening.
2. De EB dient bij de verzekerde in rekening gebracht te worden op basis van de betreffende prestatiecodes.

Bronnen:

- Bildt MM, Boer HD de, Vermaire JH. Sederen of confronteren? Sedatie bij de tandheelkundige behandeling van volwassenen. Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde 2022; 129: 525-532
- Barends C, proefschrift: The tooth of time: procedural sedation in nursing homes for frail elderly patients. University of Groningen 2021
- Sedatie en analgesie bij volwassenen. Kennisinstituut van Medisch Specialisten 2024
- Sedatie, Analgesie en niet-farmacologische interventies voor begeleiding van kinderen bij medische procedures. Kennisinstituut van Medisch Specialisten 2024
- Anesthesie bij kinderen. Kennisinstituut van Medisch Specialisten 2024
- Beschadigt anesthesie de hersenontwikkeling bij kinderen? Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, 2013;157: A5198